

REGULÓ.

Pesten vasárnap június 17^{kén} 1838.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is vált-hatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

ÉLET-TÖRTÉNET.

Nevezetes asszonyok rövid életrajza. (Folytatás.)

9.

Calpurnia.

Julius Caesar 4-dik felesége, nagy tiszteletben állott a' romai nép előtt; mint a' ki férjének nagy tekintetén és hatalmán kívül, mellyek reá fényt áraszthattak, minden tulajdonnal birt, mellyek valakit szeretet és tisztelet tárgyává tehetnek. Ritka szépség mellett igen éles elmével, mély bölcsességgel, és olly ékes szózással birt, melly a' legügyesebb szónokokéinak nem tétethetett utána. Valódi romai nagylelkűségét szelíd alázatos kedélylyel párosítá. Caesarnak legnagyobb dicsősége, legfényesebb győzelmei, világot rázkodtató urasága közben is egyenlő maradt; leereszkedő, minden követelés nélküli. Nevezetes jelenete volt életének, hogy férje halálát megelőzőtt éjjel megálmodta annak meggyilkoltatását. Midőn a' tanácsba akart menni, kérte, esedezék előtte, maradna honn. De sem rimánkodása, sem könyei, reá nem birhaták Caesart, hogy kérelmének engedjen, fel levén ingerelve Decinius Brutus, az összeesküdtek egyike által, ki gúnyosan mondotta, hogy szégyen volna egy asszony álmai által szabályoztatni magát! — El ment tehát, és, mint tudva van, a' gyűlésben meggyilkoltaték. Férje halála után a' világtól nagyon elvonulva élte-le napjait Calpurnia.

10.

Cleopatra.

Az egyiptusi királynék között négynek maradt fenn e' néven emlékezete. Mint lelkes, uralkodni szerető, 's ezen czél elérhetése-ért kegyetlen módokat is elkövetett asszonyok iratnak-le valamen-nyin, mind nagy elme tehetségűek, de a' mellett nagy bűnökkel fertőztettek. — Legnevezetesebb közöttök ez, ki a' romai történetben is olly ismeretes. Leánya volt Ptolomäus Auletesnek. Atyja meg-

halván (51. eszt. K. U. előtt), koronáját az öregebbeknek hagyta mind két nemen levő gyermekei közül azon rendeléssel, hogy családok szokása szerint házasodjanak össze. Ptolomäus Bienes, Cleopatra bátyja, azonban egyedül kívánván uralkodni, hugát számüzte, 's atyja végrendeletét megrontva, magának íteltette az egyiptusi trónt Pompéjussal: de e' romai hadvezér a' pharsalusi ütközetben Ceasartól megverettetvén Egyiptusban keresett menedéket, 's ott Ptolomäus rendelkezéséből megölettetett. Cleopatra tehát a' győzelmes Caesarhoz folyamodott, bátyja ellen oltalmat 's ügye pártfogását keresendő. Minden tulajdonnal birt ő, mellyek megkívántattak akármi hősi szívnék meghódítására. Legszebb asszonya volt időkorának, szerelemre legméltóbb, legelmésebb, minden nyelven beszélt, soha tolmácsra szüksége nem volt. Maga kívánván szölliani Cleopatra Caesarral, Alexandriába ment. Éjszakán érkezett a' vár alá. Hogy az egyiptusi öröktől észre ne vétessék, vezetőjével egy csomó ruhá közé kötözteté magát, 's így viteté be annak hátán a' várba. Csak látni kellett őt a' romai hódoltatónak, 's azonnal meg volt ügye nyerve. Azt rendelé, hogy bátyjával együtt kormányozza Egyiptust, 's csak hamar szeretőjévé lett birájából. Fija születvén tőle, Caesario, megígérte neki, hogy Romába viszi magával, 's feleségül veszi, remélvén, hogy a' romai népnél olly törvényt eszközölhet-ki, mellynek erejénél fogva a' polgárok több feleséget tarthatnak, 's még idegen származásúakat is. Romába térte után meglátogató őt Cleopatra, hol is legszivesebben és pompásabban fogadtatott Caesartól. Ott mulatása emlékezetére képszo-brát a' Venus templomában felállittatá Julius Caesar az istennő szobra mellé. Kevés időközzel Ptolomäus magát a' Nilusba ölte, 's Cleopatrára magára maradt az uralkodás, mellyben újra megerősíté őt Caesar, azon feltétellel még is, hogy öcscsét az akkor még 11 éves gyermeket is részesítse idővel benne: de a' kevély fejdelemnőnek ez tetszésére nem levén, öcscsét, mihelyt 14-dik évét meghaladá, méreg által elvesztette. Caesar halála után a' triumvirek részére nyilatkozott. Antonius maga elébe rendelte őt, bizonyos ellene tett vádakért kérdőre vonandó. Azonnal elhatározta magában a' még csak 25 éves Cleopatra Antoniust éppen úgy lelánczolni, mint Caesart. Aranytól ragyogó, legszebb festésekkel ékesített hajón tette utját, mellynek piros selyem, aranynyal himzett vitorlái voltak, 's ezüst evezői, mellyek csak számtalan muzsikai szerek hangjai után mozogtak. Cleopatra a' tengerből kiszálló Venusnak öltözve, arany szövetű mennyezet alatt volt látható; asszonyai nymphákat, gráciákat ábrázoltak; a' hajó orra 's fedelezete tele volt ámoroknak öltöztetett gyönyörű gyermekekkel. Nem lett volna szükség ennyi mesterségre Antonius elcsábítása végett. Nem-

csak ő volt elragadtatva e' bájoktól, hanem egész hajós serege örömmélikodással kiáltott-fel, hogy „Venus jött Bachus látogatására. Minden kedvesét, még a' szép és nagyon kedvelt Lycorist is, meghomályosítá Antonius szemeiben az egyiptusi királynő. A' legpompásabb és kicsapongóbb vigalmakkal ünneplé Antonius nála mulatását. Elkísérte Cleopatra őt Tyrusba, 's úgy tért darab idő múlva Egyptusba vissza. Csak hamar követte Antonius, hol példátlan fényűzéssel intéztettek-el az ünnepélyek. Egy fényes vendégség végén volt többek közt, hogy Cleopatra kivett egyik fülön függőjéből egy megbecsülhetlen értékű gyöngyöt, 's eczetbe vetvén, megitta ezt Antonius egésségére *), meg kívánván mutatni, hogy ő egyetlen egy korty italra nem sajnál Antonius vendéglésénél annyit, sőt többet fordítani, mint ez minden fényes vendéglésre fordított volt. Plutarch azt jegyzi-meg, hogy soha még nő a' kedvkeresés és szerelem édelése mesterségét úgy ki nem tanulta, mint Cleopatra; mindent megtett kedveseért; soha, sem éjjel, sem nappal, el nem hagyta. Vele kockázott, vele ivott, vele vadászott, követte a' fegyvergyakorlatokra, sőt azon különös kedvtelésében is, mi szerint évenként állítottatban szeretett, a' város legcsekélyebb részeiben a' legaljasabb néposztályok mulatságaikba, sőt veszekedéseikbe is elegyedni. Antoniusnak Romába útazása félbe szakasztá e' lármás multságok, vigalmak folyamát. Cleopatra kedvesének távolléte okozta bánatjában a' tudományokban keresé vigasztalását. Helyre állítá a' néhány év előtt megégett alexandriai könyvtárt; nevelé azt a' pergamumi 200.000 kötetből állóval. Diadallal tért ismét vissza Antonius Alexandriába, 's megajándékozta Cleopatrát Cyrene, Cyprus, Coele-syria, Phoenicia, Cilicia, Creta, 's Judeának és Arabiának egy részével. Mind Caesariót, mind a' maga vele nemzett 3 fiját királyokká nevezte. Annyira meghódoltatá Cleopatra Antonius szívét, hogy tőle semmit megtagadni nem tudott. Érette hagyta-el és veté-meg fedhetlen erkölcsű, magas erényű nejét, Octaviát, Octavianus testvérét; melly tette szolgált alkalmul a' romai polgári háború kiűtésére. Mind két részről nagy készülétek tétettek. Cleopatra is 500

*) Élénken emlékeztet e' toaszt arra, melyet egy gazdag londoni kereskedő Erzsébet királynő egésségére ivott. Gunyolta ugyan is egy drága gyöngy-fűzérnek árulója a' királynőt, hogy portékáját megszerette, dicsérte, de drágá-ván, meg nem vette. A' kereskedő tehát megvette, mozsarat hozatott, 's az árús és számos vendégek előtt össze törvén 's borába vetvén megitta mondván „azon királynőnek egésségére, ki kincseit hasznosabb nemesebb végekre fordítja ékszerek vásárlásánál!“ Az idegennek tanúságul, hogy egy olly királynőnek bizonynyal nem tehetségén mult a' gyöngy megvetele, kinek egy jobbagya is megihatja egésségére.

312
hajót készített ki Antonius seregének pótlására, 's maga kívánta azokat személyesen vezérelni. A' két hajós sereg az ambrasi tenger-öbölben Epirus partjainál ütközött össze, Actiumhoz közel. Kétes volt a' győzelem, 's utóbb is, a' megrémült, egész seregével vissza vonuló királynőnek hátrálása dönté-el. Futni látván ugyan is kedvesét Antonius, követé őt, 's félben hagyá a' csatát (mellyet talán még megnyerhetett volna), 's utána kevéssel megérkezék Alexandriába. Octavianusnak azt ajánlá, hogy kész magános életet élni Cleopatrával, ha a' királyságok annak gyermekei maradnak. — De Octavianus Antoniusnak életét kívánván, Cleopatrát is kezére akará keríteni, 's megszállá Alexandriát. Antonius oltalmazá a' várost, Cleopatra pedig elhatározá, hogy magát kincseivel együtt megegeti. Octavianus titkos követség által megnyugtató a' királynőt, ki abból reményt vett, őt több imádói közé lánczolhatni, 's már-már kész volt Antoniust neki feláldozni, de az, értesítve a' történetekről, oda rohant, hogy magát halálával boszúlja meg. Cleopatra egy az Isis temploma mellett levő, saját sirboltjának szánt épületbe rejtezett, 's azon hírt terjeszteté-el, hogy magát kivégezte. Antonius boszúját azon hir lefegyverkezteté, 's bánatjában kardjába ereszkedett: de még halála előtt tudtára esvén Cleopatrának életben léte, magát hozzá viteté, 's karai közt halt-meg. Octavianusnak csakugyan birtokába jutott Cleopatra, ki minden mesterségét leövevé, hogy bájaival győzője szívét megvegye: de annak hidegségéből ártallátván, hogy életének csak azért kedvez, hogy mint hadi foglyával emelhesse triumphusát, azon gyalázatot önkéntes halállal kívánta megelőzni. Szándékát eltitkolva ünnepet rendelt. Királyi disz-öltözetben, egy arany nyoszolyába vetett pompás ágyba feküdt, 's egy hiv szolgálójával Charmionnal virágok és fügek közé rejtve egy viperát vitetett-be magának, 's azt karára tévén csipésétől hirtelen, fájdalom nélkül meghalt, 30 eszt-vel. K. U. születése előtt, életének 39-dik, uralkodásának 22-dik évében. Holt teste Antoniusé mellé helyeztetett. Hogy helyes volt Octavianus iránti gyanúja, bebizonyítá azon körülmény, hogy magát Cleopatrát életben nem vihetvén, képével emelte, melly halva, karján kigyóval, volt ábrázolva, Romába győzedelmi bemenetét a' boszús kevély győző. Antonius szobrai ledöntettek, de Cleopatrát meghagyták Archibiusnak, egynek imádói közül, kértére, ki 1000 talentumot (mi pénzünk szerint mintegy 1.350.000 forint ezüstben) adott Octavianusnak, hogy azon rendkívüli asszony emlékezetét a' gyalázattól megóvjá.

11.

Octavia.

C. Octavianus és Attiának leánya, Julius Caesar unoka húga, 's Octavius v. Octavianus, később Augustus császárnak testvére, a' természet által legszebb mind lelki mind testi adományokkal ékesítették-fel. Először Claudius Marcellushoz ment férjhez, másodsor Marcus Antoniushoz. E' házasságnak közelebb össze kellett volna testvérét Octaviánust a' triumvirek másikával Antoniussal kötni: de bárha Octavia nagy szépségét és kifogás nélküli lelkületét minden akkori író egy szívvvel dicséri is, még sem tudta azokkal Antonius csélsap kedvét megtartani. Jobban letudták azt az egyiptusi királynő, Cleopatra, kaczer mesterségei felesége szerény érdemeinél kötni. Ki akarván Octavia férjét Cleopatra szerelmének örvényéből ragadni, két izben utána ment; de Antoniustól durván fogadtaték, sőt visszautasított, 's ez adott alkalmat a' polgári háború kiütésének, melyet már két izben kerültetett vagy halasztatott-el Octaviának bátyjánál és férjénél közben járása, esdeklése. Octavianus nem akarta megengedni húgának, hogy férjének, ki vele olly méltatlanul és csufosan bánt, házánál maradjon: de Octavia meg nem nyugvék mind addig, míg engedelmet nem nyert tőle, hogy feleségi és anyai kötelességeit háborítlanul teljesíthesse. Antoniushoz házánál lakott tehát tovább is, legnagyobb gonddal 's egyforma gyengédséggel nevelte Antonius gyermekeit, mind a' magaéit, mind azokat, kik első feleségétől Fulviától voltak. Látván a' Rómaiak Octaviának e' nemes élet-folytatását, legnagyobb tisztelettel viseltettek iránta, 's annyival nagyobb gyűlölséggel Antonius iránt, ki végre annyira vitte, Cleopatrától ingerelve, igazságtalan bánását, hogy Octaviát egészen megveté, 's házából kitiltotta. Szeliden türeve engedelmeskedék Octavia; csak egy panasz sem hagyá-el ajkait. Bátyja oltalma alá ment lakni, magával vivén mostoha gyermekeit is. Érdemeihez méltó tiszteletben, és az élet minden lehető kényelmében élt ott több évig, míg egy nagy reményű, első házasságából eredett, fíjának Marcellusnak (kire hihetően a' császárság is nézett Augustus halála után) véletlen halálán gerjedt bánatja őt sirba vitte 12-dik eszt-ben K. U. előtt. Halála köz gyászt vont maga után az egész köztársaságban; dicsősége 's kevélységének tartá őt a' romai nép, és isteni tisztelettel kívánta emlékezetét fenntartani; de a' mit Augustus meg nem engedett. Maga tartott utósó tisztességére egy érdemeit és erényeit magasztaló beszédet; vejei pedig maguk vitték koporsóját a' gyász-pompa-meneten.

PESTI VIZSGALÓ.

Pesti viz-áradások a' bel-városban, a' molnár és tél-utsza szögletén fekvő 153-dik számú házban kőbe metszett jegyzék szerint, a' Budán felállított nádori viz-mérték után számítva.

1732-dik évben	20 ⁰	1'	6''	o. felett.
1744-dik „	21.	1.	9.	„
1775-dik „	23.	9.	9.	„
1798-dik „	23.	1.	3.	„

Ujabbi áradások :

1809-dik évben	21 ⁰	5'	9''	o. felett.
1811-dik „	21.	3.	—	„
1830-dik „	21.	7.	—	„
1838-dik évi januar 6-dikán				

megállván a' jég, —	20.	6.	9.	„
Martius 13-dikán délután	22.	1.	9.	„
megindulván a' jég,	22.	3.	—	„
beszakadott a' viz a' városba, és pedig legelőször a' hidutsza irányában, —				

Martius 14-dikén reggeli egy órákor

a' viz állott	27.	1.	9.	o. felett.
reggeli 6 órákor	26.	—	—	„
esti 6 órákor	26.	7.	9.	„
Martius 15-dikén reggeli 6 órákor	26 ⁰	7'	9''	o. felett.

esti 5 órákor	28.	9.	9.	„
„ 8 órákor	29.	3.	6.	„
„ 10 órákor	29.	4.	6.	„
„ 12 órákor	29.	4.	—	„

Martius 16-dikán reggeli 2 órákor	29.	2.	9.	„
„ 4 órákor	29.	1.	—	„
„ 6 órákor	28.	11.	3.	„
esti 6 órákor	27.	7.	—	„

Martius 17-dikén reggeli 6 órákor	24.	—	—	„
esti 6 órákor	22.	5.	—	„

Martius 18-dikán reggeli 6 órákor	20.	9.	30.	„
esti 6 órákor	18.	8.	6.	„

Martius 19-dikén reggeli 6 órákor	17.	4.	6.	„
esti 6 órákor	16.	7.	3.	„

Martius 20-dikán reggeli 6 órákor	15.	10.	6.	„
esti 6 órákor	15.	2.	3.	„

A' város különféle részeiben a' legnagyobb viznek állása az ajtó küszöbektől számítva, volt, nevezetesen :

A' Rókus kórházi kápolnában	8'	7''	6'''
A' rácz templomban	8.	6.	—
A' bel-városi plébánia-egyházban	7.	11.	—
Az apácák templomában	6.	6.	6.

József külvárosi egyházban	5.	2.	6.
Terézia városiban	5.	—	—
Görög - Oláhok templomában	4.	6.	—
Semináriumban	3.	—	—

Közli PA . . CH.

TERMÉSZETI TÖRTÉNET 'S TUDOMÁNY.

Hosszú élet. Pórosz szigetén jelenleg egy görög lelkész lakik, Chariotis János, ki 1718-ki január 13-kán született, 1748-ban megházasodott és 1755-ben pappá szenteltetett. Három fija 's egy leánya van. Fijai 70, 65, 55 évesek; leánya 68 esztendő. Maga az öreg Chariotis még minden érzékének birtokában van, és 120 éve mellett is tökélyes egészséggel bír.

Tenger alatti vulkánok. Mult század közepe óta több tengerész vette észre, hogy midőn hajójok az 0° 30' déli szélesség és 22° nyugoti hosszúság (parisi?) alatt fekvő tájakra jött, a' tengert fellázadva találták, és olly zökkenéseket éreztek, mintha a' hajó zátonyra csapott volna. Némellyek tajtkövet is láttak a' tengeren uszkálni. Első e' nembeli megjegyzést 1747-ben tették, 's kevés idő múlva ismételve. Ugyan illy megjegyzést tett 1832-ben a' Szajna nevet viselő hajó kapitánya de Marié és 1836-ban a' Philantrop nevű bordeauxi hajó kapitánya J a y e r; a' bengal-ázsiai társaság folyóiratának 1836-ról költ novemberi füzetében is tesznek erről említést némelly angol kapitányok, kik ugyan azon tájakon hasonló jeleket, mi több füstöt és hamut is láttak a' tenger mélyéből felszállni. Hihetőleg nem sokára itt is egy sziklatömeg fog a' tengerből felemelkedni, mint nem régiben Julia szigete a' sicciliai partokon. (A' francia tudom. akademiának üléséből.)

KÜLÖNFÉLE.

Furcsaságok szemléje

rendezi

P I P I S K E.

Motto: „Erohsinn mein Ziel!“

JOH. STRAUSS.

43. A' legolcsóbb posta. Hallá egyik kisvárosban bizonyos szabólegény, hogy levele érkezett a' postán; de zsebe lapos volt, mint az alföldi csárdák határa. Elmegy tehát a' postára, 's az alatt, míg zsebében mintegy a' levélért esendő pénzért keresgélne, keservesen panaszkodék, mi fatális dolog, ha az ember olvasni nem tanult; — 's egyszersmind egész illendőséggel megkéré a' posta-expeditort, lenne olly szives, 's olvasná-el, ha ideje enged, az ugy sem hosszú levelet. Így lön, 's suhanczunk feszült figyelemmel hallgatá végig szülőinek sorait, — 's most szépen megköszönvén a' kész szolgálatot, megígéré, hogy a' levelet, mihelyest pénzhez jutand, azonnal kiváltandja.

44. A' korszerű szomorú játék. — „Szomorujátékom — mond Gárdon, egyik fiatal írónk — igazán korunk izlése szerinti. Őt felvonás, — 's már a' negyedikben valamennyi cselekvő személy meggyilkoltatik.“ — „Szép, — de hát az ötödikben ki lép-föl?“ — kérdé X. — „Az elhunytaknak lelkei!“ — válaszolt Gárdon.

45. A' keresztény medve. Egy hó nyári napon — ha jól emlékezem „Das Milchmädchen“ című darabot adák a' pozsoni arénában. A' lám-

patisztító vivé a' medve szerepét; 's éppen, midőn a' vadászszal, ki holtnak tetteté magát, bibelődék, a' közelgő fellegek szörnyűt dördültek. A' keresztény medve főlemelő első lábai jobbikát, keresztet vetett magára, 's a' disznóvénnyek mögé húzódek.

EMLEKMONDÁS.

É l e t. R e m é n y.

Lebke csónakként inog életünk a'
Lét folyamján, míg a' szerencse-szél leng,
És teher nélkül, kecs-öröm habok közt
Játszva sikamlik.

Ám de a' sors-kény dörögő viharja
Hogy ha felzajdul, 's dühe szét-üvöltöz;
Akkor a' véstől csak a' hív reménynék
Horgonya védi.

V-i BARNA.

Homály. — A' homályos törvény, homályos viz, — halászatnak kedvező: sötét éj és lator köpönyeg szülője tömérdek eltévedés és szörnyű visszaéléseknek; mert az önkény várat épít benne, és onnét uralkodik. Milly biztató és kellemes a' tiszta ég: olly fenyegető a' borongós fellegű. — Homályos törvény okozza a' sérelmeket, 's ezeknek nem orvoslása a' sebeket.

NYITRA-ZERDAHELYI L. után K. H. K. J.

Titók. — Ki titkait másnak fölfedezi a' nélkül, hogy azt előbb jól kiismerte volna, nincs igaza panaszkodni, ha elárultatik

Gróf OXENSTIRNA után S. KAROLINA.

Szeretet. Senki tökélyes nincsen, mindennek megvan saját hibája; minden ember terhére van másnak, 's csak szeretet az, mely e' terhet könnyűvé teszi.

Franziából HÁBOR N. Enyedről.

Tagrejtvény.

A' hattyúnak fejérségét,
A' rózsá pirosságát,
A' hímek mező zöltségét,
A' narancs sárgaságát
'S mindent meglelhetesz fejemben,
És mindenem fejemet,
Természet és a' művészség
Tetszőleg fest engemet.

Végem tanít megismerni
Az örök létű valót,
Ő vezér, hogy távoztassam
A' gonoszt, 's tegyem a' jót.
Kormányt tart, oktat, és ítél
Teremt, ront, és míve sok,
Boldog, kinek sok van, társul
Fogadják az okosok.

Az egész test feje padján
Sok alakban láthatod,
Hol királynak, hol koldúsnak,
Jónak, 's rosznak mondhatod:
Hogy gyönyöröd' szerezhesse,
'S mulathasson tégedet,
Sokat fáradsz; — hát áraszd rá
Honfi! kegyességedet!

MISKOLCZY ISTVÁN.

Előbbi rejtvény: kard.

Figyelmeztetés. — Közelitvén e' folyó fél évrnek vége, kértettnek e' lapok t. pártfogói, méltóztassanak folyóiratunk jövő fél évi lapjaira az előfizetést még e' hónap vége előtt akár a' cs. k. postahivatalokon akár iesten a' kiadó hivatalban megtéetni, hogy lapjaikat félbenzakadás nélkül folyvást küldhessük.

Szerkezi Mátray Gábor, halpiaczon alul a' Duna partján. 114. szám alatt.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utza 612.